

Příběhy našich sousedů

Scénář pro rozhlasovou reportáž

JAROLAV KŘÍŽEK

Kateřina Bělová: Píše se rok 1952. Na zápraží jednoho z domů v Zelenči, ve středních Čechách, stojí mladá žena. Za sukní se jí schovávají synové. S hrůzou se dívají na to, jak jim komunisté zabavují jejich živobytí.

Citát: „Přišli a sebrali mu to, zamkli mu to a maminka brečela. Měl dva páry koní. Stačil prodat akorát jedny a tamto všechno mu sebrali, prasat krávy, plný stodoly a všechno.“

David Majdl: Komunisté zabavili rodičům pana Křížka nakonec i dům a rodinu vystěhovali do Svémyslic. Tam prožil pan Jaroslav celé dětství a mládí. Po základní škole vystudoval zemědělskou školu v Brandýse nad Labem. V létě 1968 nastoupil na povinnou vojenskou službu do Staré Boleslavi. To byly poslední dny, kdy si i přesto všechno, co komunisté provedli jeho rodině, negativa režimu příliš neuvědomoval.

Citát: „Tenkrát byla ta doba taková uvolněnější. Dokonce pan profesor na matematiku nechtěl, abychom mu říkali soudruhu. Říkali jsme mu pane. To bylo v tom 68. Pak jsem šel na vojnu a zrovna v srpnu, 21. srpna, přišli Rusové.“

Aneta Průšová: Část důstojníků i vojáků chtěla bojovat. Jenže, jak zprávy o invazi postupně přicházely, uvědomili si, že Rusové jsou v extrémní přesile. Velitel nechal alespoň do brány kasáren umístit obrněný transportér.

Citát: „To už jich tady bylo půl milionů, tak jsme psali rezoluce, čekali jsme, jak to dopadne. Trošku jsme nadávali, no trošku... Hodně jsme nadávali! Bylo to takové zklamání, že už to není okupace. Nikam jsme ani nemohli. Nějaký střelby? To bylo zakázaný. Tak to bylo takové zklamání a deziluze.“

Lucie Krekulová: Čeští důstojníci byli totiž odvezeni do Ruska. Vrátili se jak vyměnění - už nemluvili o okupaci, ale o “dočasném” umístění vojsk. Vojáci byli zklamaní. O to větší radost prožívali, když nad Ruskem Československo zvítězilo v roce 1969 alespoň v hokeji.

Citát: „Vzali jsme vlajku. Utíkali jsme na bránu. Toho důstojníka, co tam hlídal, někteří kluci zamkli a utíkali jsme až do Brandýsa. Tříkrát jsme oběhli náměstí, lidí nám házeli... ne, nic neházeli, pivo nám dávali! Tenkrát se nic neházelo.“

Kateřina Bělová: Trest za radost z vítězství nad Ruskem? Trojměsíční zákaz vycházek a žádné povýšení. Po vojně přišla svatba, dvě děti. Lukrativní zaměstnání v pražském obchodním domě. Jenže – komunisté chtěli, aby vstoupil do strany.

Citát: „Než abych šel do strany, tak jsem šel raději pryč a šel jsem do toho zemědělství dělat.“

David Majdl: Po třech neúspěšných pokusech lanaření do strany dali komunisté konečně panu Křížkovi pokoj. Přišel rok 1989. V listopadu nadšeně chodil pan Křížek na každou demonstraci. Pro studenty na náměstích dokonce sehnal finanční dar.

Citát: „Každý pracovník musel být v ROH, tam byl fond. Tak jsme vybrali peníze a dovezl jsem jim to na Karlův most, do Mostecký. Pak jsem z toho měl trochu „polízanici“, že jsem se o to zasadil, protože jsem byl takovej rebel.“

Aneta Průšová: V roce 1991 obnovil pan Křížek rodinnou tradici. Dnes jejich řemeslo postupně přebírají jejich vnukové – ve středočeském kraji patří v oboru zemědělství k těm nejšikovnějším.